

121. Rogberga kyrkogård. Nu väster om kyrkogården.

Pl. 83.

Litteratur: B 1027, L 1203. Ransakningarna 1667; J. Peringskiöld: Monumenta 8 bl. 15; S. Rogberg och E. Ruda: Historisk beskrifning om Småland (1770) s. 799; C. G. Hilfeling Resejournal af år 1797, F m 57: 2 s. 4, Journal öfver en resa år 1797, F m 57: 4 s. 7 (hsr i KB); J. Adlerbeth: Beskrifning öfver småländska fornlemningar 1831 (ATA); J. J. Lagergren: Rättelser och tillägg (hs i Växjö Stifts- och landsbibl.) 2 s. 156; D. Sjöström: Anteckningar den 26/4 1844 i P. Wieselgrens Samlingar till Ny Smålands beskrifning (hs i Växjö Stifts- och landsbibl.), skrivelse till Riksantikvarien den 25/6 1867 (ATA); P. Wieselgren: Ny Smålands beskrifning 3 (1846) s. 360; J. E. Lagergren: Antiquitets-Croquier (hs i KB) s. 63, Handlingar om Småland, M 104: 14 (hs i KB) s. 57; C. C. Rafn: Nordiske Runemindesmærker (1856) s. 96; A. Ramm: Tveta härad af Jönköpings län (hs 1883 i ATA) s. 69; E. Ihrfors: Smolandia sacra (ATA) 2 s. 47; A. Friberg: Undersökningsprotokoll den 26/4 1887 (NSmArk); Handl. ang. flyttning 1948 (ATA).

Äldre avbildningar: U. Christofferson: träsnitt i Peringskiölds Monumenta och B 1027; A. O. Söderström: teckning den 18/7 1868 (ATA); Ihrfors: teckning i a s. 345; Friberg: teckning den 26/4 1887 (NSmArk); O. v. Friesen: foto (NSmArk); G. Svahnström: foto 1948 (ATA).

Stenen står numera ca 60 m V om kyrkan, 1 m N om den avtagsväg, som från Jönköpingsvägen leder upp till kyrkogårdsporten.

När stenen först uppmärksammades, genom kyrkoherde Andreas Ambern Hornæus' rapport till *Ransakningarna* 1667, hade den sin plats inne på kyrkogården: »Jtem står här på Rogbergia Kyrkiogård een högh griffsteeen, wppå hwilken finnes någon gammal rijtning.» På samma plats iakttogs den 1797 av Hilfeling, som emellertid avstod från att söka läsa den, emedan den var så »full af petrificerad och lång mässä, at den omöjligen i hast kunde dechiffreras».

Om dess senare öden meddelas på baksidan av Söderströms teckning 1868: »Den på andra sidan aftecknade runstenen (Bautil no 1027, Lilj. n:o 1203) upprest på Rogberga kyrkogård af Tveta härad och Jönköpings län, blef vid kyrkans ombyggnad 1817 nedlaggd i vapenhuset men vid dess nedrifning tillvaratagen och på sin nuvarande plats upprest den 31 Maj 1867 genom vice pastor L. Palmgrens försorg.» Innanför östra bogårdsmuren, stod den kvar till 1948, då den flyttades till sin nuvarande plats.

Stenen är 2 m hög, 80 cm bred. Runorna äro 14 cm höga. När Christoffersons teckning utfördes 1691, var stenen oskadad, men senare har den slagits av utmed högra kanten, där några runor nu nästan helt saknas.

Inskrift (med suppleringar efter B 1027 inom []):

ketil : rispi : kuml : [p]usi : eftir : le - - [mup]ur [:] brupur : sin :

Ketill reisti kuml þessi eftir Lei(k?), móðurbróður sinn.

Kjell reste denna vård efter Lek(?), sin morbroder.

Till läsningen: På 3 t kan ingen bst upptäckas till höger. Så redan i *Bautil* och hos alla undersökare i det följande. Runan 15 p, som här återgives efter *Bautil*, kan jag ej se några säkra spår av. Friberg har antytt

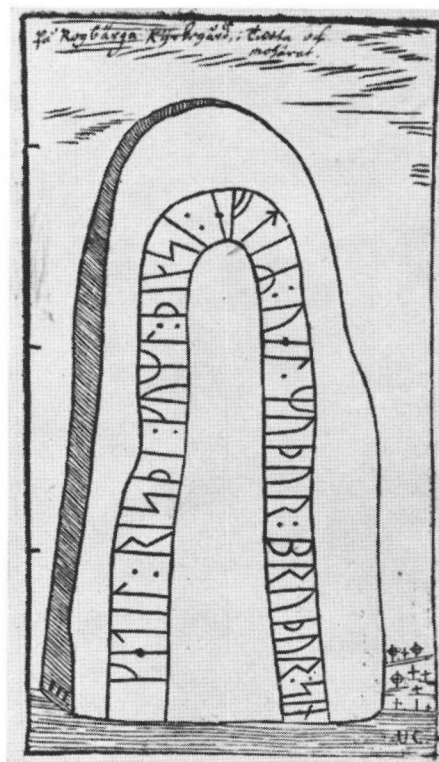

Fig 75. Sm 121. Rogberga kyrkogård. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta (B 1027).

dess nedersta del, och på v. Friesens foto är ett obetydligt fragment av bst markerat. I *Bautil* redovisas ordet **piasi**. Runan 16 är emellertid ett **u**, vars topp blivit skadad. Av runorna 24–26 äro topparna avslagna. 24 är en tydlig hst, och till höger om denna synes nedre delen av en l-bst. *Bautil* har **u**. Friberg: »Öfversta toppen ... borta. Mycket ovisst om krökta stafven gått ned. Ser snarare ut som l.» På v. Friesens foto är den markerad som **l**. Runan 25 är ett **e** med en ganska tydlig stingning. Till runan 26, vars översta tredjedel är avslagen, synas inga spår av några bistavar. *Bautil* har här **l**, som passar dåligt in i sammanhanget och kan bero på felläsning. Här kan ha stått **lek**, ack. av fsv. namnet *Lekr*. Inga lämningar av någon runa kunna upptäckas mellan runan 26 och det efterföljande skiljetecknet. Det följande ordet är enl. *Bautil* **mupur : brupur**. Av de första runorna i detta ord är endast mycket obetydliga rester kvar. Ca 5,5 cm till höger om skiljetecknet synes vid nedre marglinjen en fåra, som sannolikt är en rest av hst till det **m**, runan 27, som enl. *Bautil* stått här. 10 cm till höger om detta streck kan man se ett annat stavfragment, som av utrymmesförhållandena att döma är en rest av bst till 28 **u**. Den fåra, som skulle vara hst till detta **u**, kan jag ej se spår av, ej heller av det **p**, som skall ha stått framför 30 **u**. Där syns ett par nästan trådsmla fåror, den första av dem alltför osäker och obetydlig, vilket även gäller den senare, som dessutom står alltför nära det följande **u**, för att en **p**-bst skulle ha fått plats där. Friberg och v. Friesen ha markerat fragment av huvudstavarna till 28 **u** och 29 **p**. De följande runorna äro också skadade. Läsningen kan dock fastställas med ledning av de rester av inskrift, som finnas kvar. Söderström läser 32 **b** som **p**. Det :, som enligt *Bautil* funnits mellan 31 **r** och 32 **b**, har jag ej kunnat upptäcka. Friberg har sett det, däremot ej v. Friesen.

1–5 *Ketill*. Se angående detta namn s. 42 ovan. — Det *Leikr*, fsv. *Lekr*, vars ack.form skulle representeras av runorna 24–26, är ej belagt i runinskrifter men känt genom ganska många exempel i fisl. och fsv.